తైత్తిరీయ సగ్ంహితా పదపాఠః

తృతీయ కాణ్డే - ప్రథమ ప్రశ్నః

హరిఃఓమ్ ॥ ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । అకామయత । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । సృజేయ । ఇతి । సః । తపః । అతప్యత । సః । సర్పాన్ । అసృజత । సః । అకామయత । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । సృజేయ । ఇతి । సః । ద్వితీయమ్ । అతప్యత । సః । వయాగ్ంసి । అసృజత । సః । అకామయత । ప్రజాఇతి ప్ర-జాః । సృజేయ । ఇతి । సః । తృతీయమ్ । అతప్యత । సః । ఏతమ్ । దీక్షితవాదమితిదీక్షిత-వాదమ్ । అపశ్యత్ । తమ్ । అవదత్ । తతః । వై । సః । ప్రజా ఇతి ప్ర-జాః । అసృజత । యత్ । తపః । తప్త్వా । దీక్షితవాదమితిదీక్షిత-వాదమ్ । వదతి । ప్రజాఇతి ప్ర-జాః । ఏవ । తత్ । యజమానః ॥ ౧ ॥ సృజతే । యత్ । వై । దీక్షితః । అమేధ్యమ్ । పశ్యతి । అపేతి । అస్మాత్ । దీక్షా । క్రామతి । నీలమ్ । అస్య । హరః । వీతి । ఏతి । అబద్ధమ్ । మనః । దరిద్రమ్ । చక్షుః । సూర్యః । జ్యోతిషామ్ । శ్రేష్ఠః । దీక్షే । మా । మా । హాసీః । ఇతి । ఆహ । న । అస్మాత్ । దీక్షా । అపేతి । క్రామతి । న । అస్య । నీలమ్ । న । హరః । వీతి । ఏతి । యత్ । వై । దీక్షితమ్ । అభివర్షతీత్యభి-వర్షతి । దివ్యాః । ఆపః । అశాన్తాః । ఓజః । బలమ్ । దీక్షామ్ ॥ ౨ ॥ తపః । అస్య । నిరితి । ఘ్నన్తి । ఉన్దతీః । బలమ్ । ధత్త । ఓజః । ధత్త । బలమ్ । ధత్త । మా । మే । దీక్షామ్ । మా । తపః । నిరితి । వధిష్ట । ఇతి । ఆహ । ఏతత్ । ఏవ । సర్వమ్ । ఆత్మన్న్ । ధత్తే । న । అస్య । ఓజః । బలమ్ । న । దీక్షామ్ । న । తపః । నిరితి । ఘ్నన్తి । అగ్నిః । వై । దీక్షితస్య । దేవతా । సః । అస్మాత్ । ఏతర్హి । తిరః । ఇవ । యర్హి । యాతి । తమ్ । ఈశ్వరమ్ । రక్షాగ్ంసి । హన్తోః ॥ ౩ ॥

భద్రాత్ । అభీతి । శ్రేయః । ప్రేతి । ఇహి । బృహస్పతిః । పుర ఏతేతి పురః-ఏతా । తే । అస్తు । ఇతి । ఆహ । బ్రహ్మ । వై । దేవానామ్ । బృహస్పతిః । తమ్ । ఏవ । అన్వారభత ఇత్యను-ఆరభతే । సః । ఏనమ్ । సమితి । పారయతి । ఏతి । ఇదమ్ । అగన్మ । దేవయజనమితి దేవ-యజనమ్ । పృథివ్యాః । ఇతి । ఆహ । దేవయజనమితి దేవ-యజనమ్ । హి । ఏషః । పృథివ్యాః । ఆగచ్ఛతీత్యా-గచ్ఛతి । యః । యజతే । విశ్వే । దేవాః । యత్ । అజుషన్త । పూర్వే । ఇతి । ఆహ । విశ్వే । హి । ఏతత్ । దేవాః । జోషయన్తే । యత్ । బ్రాహ్మణాః । ఋక్సామాభ్యామిత్యృక్సామ-భ్యామ్ । యజుషా । సన్తరన్త ఇతి సమ్-తరన్తః । ఇతి । ఆహ । ఋక్సామాభ్యామిత్యృక్సామ-భ్యామ్ । హి । ఏషః । యజుషా । సన్తరతీతి సమ్-తరతి । యః । యజతే । రాయః । పోషేణ । సమితి । ఇషా । మదేమ । ఇతి । ఆహ । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । ఏవ । ఏతామ్ । ఏతి । శాస్తే ॥ ౪ ॥ యజమానో దీక్షాగ్ం హస్సో్రబ్రాహ్మణాశ్చతుర్విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧ ॥

ఏషః । తే । గాయత్రః । భాగః । ఇతి । మే । సోమాయ । బ్రూతాత్ । ఏషః । తే । త్రైష్టుభః । జాగతః । భాగః । ఇతి । మే । సోమాయ । బ్రూతాత్ । ఛన్దోమానామితి ఛన్దః-మానామ్ । సామ్రాజ్యమితి సామ్-రాజ్యమ్ । గచ్ఛ । ఇతి । మే । సోమాయ । బ్రూతాత్ । యః । వై । సోమమ్ । రాజానమ్ । సామ్రాజ్యమితి సామ్-రాజ్యమ్ । లోకమ్ । గమయిత్వా । క్రీణాతి । గచ్ఛతి । స్వానామ్ । సామ్రాజ్యమితి సామ్-రాజ్యమ్ । ఛన్దాగ్ంసి । ఖలు । వై । సోమస్య । రాజ్ఞః । సామ్రాజ్య ఇతి సామ్-రాజ్యః । లోకః । పురస్తాత్ । సోమస్య । క్రయాత్ । సోమస్య । రాజ్ఞః । సామ్రాజ్య ఇతి సామ్-రాజ్యః । లోకః । పురస్తాత్ । సోమస్య । క్రయాత్ । ఏవమ్ । అభీతి । మన్త్రయేత । సామ్రాజ్యమితి సామ్-రాజ్యమ్ । ఏవ ॥ ౫ ॥ ఏనమ్ । లోకమ్ । గమయిత్వా । క్రీణాతి । గచ్ఛతి । స్వానామ్ । సామ్రాజ్యమితి సామ్-రాజ్యమ్ ।

యః । వై । తానూనప్త్రస్యేతి తానూ- నప్త్రస్య । ప్రతిష్ఠామితి ప్రతి-స్థామ్ ।వేద ।ప్రతీతి । ఏవ । తిష్ఠతి । బ్రహ్మవాదిన ఇతి బ్రహ్మ-వాదినః ।వదన్తి ।న । ప్రాశ్నన్తీతి ప్ర-అశ్నన్తి । న । జుహ్వతి ।అథ । క్వ । తానూనప్త్రమితి తానూ-నప్త్రమ్ । ప్రతీతి । తిష్ఠతి । ఇతి । ప్రజాపతావితి ప్రజా-పతౌ । మనసి ।ఇతి । బ్రూయాత్ । త్రిః । అవేతి । జిఘ్రేత్ । ప్రజాపతావితి ప్రజా-పతౌ ।త్వా । మనసి । జుహోమి ।ఇతి ।ఏషా । వై । తానూనప్త్రస్యేతి తానూ-నప్త్రస్య ప్రతిష్ఠేతి ప్రతి-స్థా । యః । ఏవమ్ । వేద । ప్రతీతి । ఏవ । తిష్ఠతి । యః ॥ ౬ ॥వై । అధ్వర్యోః । ప్రతిష్ఠామితి ప్రతి-స్థామ్ । వేద । ప్రతీతి । ఏవ । తిష్ఠతి । యతః । మన్యేత । అనభిక్రమ్యేత్యనభి-క్రమ్య । హోష్యామి ।ఇతి । తత్ । తిష్ఠన్ । ఆ ఇతి । శ్రావయేత్ ।ఏషా । వై । అధ్వర్యోః । ప్రతిష్ఠేతి ప్రతి-స్థా ।యః । ఏవమ్ । వేద ।ప్రతీతి । ఏవ ।తిష్ఠతి ।యత్ । అభిక్రమ్యేత్యభి-క్రమ్య ।జుహుయాత్ ।ప్రతిష్ఠాయా ఇతి ప్రతి-స్థాయాః ।ఇయాత్ । తస్మాత్ । సమానత్ర । తిష్ఠతా । హోతవ్యమ్ । ప్రతిష్ఠిత్యా ఇతి ప్రతి-స్థిత్యై । యః । వై । అధ్వర్యోః । స్వమ్ । వేద । స్వవానితి స్వ-వాన్ ।ఏవ ।భవతి ।స్రుక్ । వై । అస్య । స్వమ్ ।వాయవ్యమ్ । అస్య ॥ ౭ ॥ స్వమ్ ।చమసః । అస్య । స్వమ్ । యత్ ।వాయవ్యమ్ ।వా । చమసమ్ । వా । అనన్వారభ్యేత్యనను- ఆరభ్య ।ఆశ్రావయేదిత్యా-శ్రావయేత్ ।స్వాత్ । ఇయాత్ । తస్మాత్ । అన్వారభ్యేత్యను-ఆరభ్య । ఆశ్రావ్యమిత్యా-శ్రావ్యమ్ ।స్వాత్ । ఏవ । న ।ఏతి ।యః । వై । సోమమ్ । అప్రతిష్ఠాప్యేత్యప్రతి-స్థాప్య । స్తోత్రమ్ । ఉపాకరోతీత్యుప-ఆకరోతి । అప్రతిష్ఠిత ఇత్యప్రతి-స్థితః । సోమః । భవతి । అప్రతిష్ఠిత ఇత్యప్రతి - స్థితః । స్తోమః । అప్రతిష్ఠితానీత్య ప్రతి-స్థితాని । ఉక్థాని । అప్రతిష్ఠిత ఇత్యప్రతి-స్థితః । యజమానః ।అప్రతిష్ఠిత ఇత్య ప్రతి-స్థితః । అధ్వర్యుః । వాయవ్యమ్ । వై । సోమస్య । ప్రతిష్ఠేతి ప్రతి-స్థా । చమసః । అస్య ।

ప్రతిష్ఠేతి ప్రతి-స్థా । సోమః । స్తోమస్య । స్తోమః । ఉక్థానామ్ । గ్రహమ్ । వా । గృహీత్వా । చమసమ్ । వా । ఉన్నీయేత్యుత్-నీయ । స్తోత్రమ్ । ఉపాకుర్యాదిత్యుప-ఆకుర్యాత్ । ప్రతీతి । ఏవ । సోమమ్ । స్థాపయతి । ప్రతీతి । స్తోమమ్ । ప్రతీతి । ఉక్థాని । ప్రతీతి । యజమానః । తిష్ఠతి । ప్రతీతి । అధ్వర్యుః ॥౭॥

॥ ఏవతిష్ఠతియోవాయువ్యమస్యగ్రహంవైకాన్నవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౨ ॥

యజ్ఞమ్ । వై । ఏతత్ । సమితి । భరన్తి । యత్ । సోమక్రయణ్యామితి సోమ-క్రయణ్యై । పదమ్ । యజ్ఞముఖమితియజ్ఞ-ముఖమ్ । హవిర్ధానేఇతిహవిః-ధానే । యర్హి । హవిర్ధానేఇతిహవిః-ధానే । ప్రాచీ ఇతి । ప్రవర్తయేయురితి ప్ర-వర్తయేయుః । తర్హి । తేన । అక్షమ్ । ఉపేతి । అఞ్జ్యాత్ । యజ్ఞముఖఇతియజ్ఞ-ముఖే । ఏవ । యజ్ఞమ్ । అను । సమితి । తనోతి । ప్రాఞ్చమ్ । అగ్నిమ్ । ప్రేతి । హరన్తి । ఉదితి । పత్నీమ్ । ఏతి । నయన్తి । అన్వితి । అనాగ్ంసి । ప్రేతి । వర్తయన్తి । అథ । వై । అస్య । ఏషః । ధిష్ణియః । హీయతే । సః । అన్వితి । ధ్యాయతి । సః । ఈశ్వరః । రుద్రః । భూత్వా ॥ ౮ ॥ ప్రజామితి ప్ర-జామ్ । పశూన్ । యజమానస్య । శమయితోః । యర్హి । పశుమ్ । ఆప్రీతమిత్యా - ప్రీతమ్ । ఉదఞ్చమ్ । నయన్తి । తర్హి । తస్య । పశుశ్రపణమితి పశు-శ్రపణమ్ । హరేత్ । తేన । ఏవ । ఏనమ్ । భాగినమ్ । కరోతి । యజమానః । వై । ఆహవనీయఇత్యా-హవనీయః । యజమానమ్ । వై । ఏతత్ । వీతి । కర్షన్తే । యత్ । ఆహవనీయాదిత్యా-హవనీయాత్ । పశుశ్రపణమితి పశు-శ్రపణమ్ । హరన్తి । సః । వా । ఏవ । స్యాత్ । నిర్మన్థ్యమితి నిః-మన్థ్యమ్ । వా । కుర్యాత్ । యజమానస్య । సాత్మత్వాయేతి సాత్మ-త్వాయ । యది । పశోః । అవదానమిత్యవ-దానమ్ । నశ్యేత్ । ఆజ్యస్య । ప్రత్యాఖ్యాయమితి ప్రతి-ఆఖ్యాయమ్ ।

అవేతి । ద్వైత్ ।సా । ఏవ ।తతః । ప్రాయశ్చిత్తిః । యే ।పశుమ్ । విమథ్నీరన్నితివి-మథ్నీరన్ యః । తాన్ । కామయేత । అర్తిమ్ । ఏతి ।ఋచ్ఛేయుః । ఇతి । కువిత్ । అఙ్గ । ఇతి । నమోవృక్తి వత్యేతినమోవృక్తి-వత్యా । ఋచా । అగ్నీధ్ర ఇత్యాగ్నీ-ఇధ్రే । జుహాయాత్ । నమోవృక్తిమితినమః-వృక్తిమ్ ।ఏవ ।ఏషామ్ ।వృక్త్వే ।తాజక్ ।అర్తిమ్ ।ఏతి ।ఋచ్ఛన్తి ॥౧౦॥

॥ థూత్వాతత్షద్విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౨ ॥

ప్రజాపతేరితిప్రజా-పతేః । జాయమానాః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః ।జాతాః ।చ ।యాః । ఇమాః ॥తస్మై । ప్రతి । ప్రేతి । వేదయ । చికిత్వాన్ ।అన్వితి । మన్యతామ్ ॥ఇమమ్ ।పశుమ్। పశుపతఇతిపశు-పతే ।తే ।అద్య ।బధ్నామి । అగ్నే ।సుకృతస్యేతిసు-కృతస్య ।మధ్యే ॥ అన్వితి । మన్యస్వ । సుయజేతి సు-యజా । యజామ । జుష్టమ్ । దేవానామ్ । ఇదమ్ । అస్తు । హవ్యమ్ ॥ ప్రజానన్తఇతిప్ర-జానన్తః । ప్రతీతి । గృహ్ణన్తి । పూర్వే । ప్రాణమితి ప్ర-అనమ్ । అఙ్గేభ్యః । పరీతి । ఆచరన్తమిత్యా-చరన్తమ్ ॥ సువర్గమితిసువః-గమ్ । యాహి । పథిభిరితిపథి-భిః । దేవయానైరితిదేవ-యానైః । ఓషధీషు । ప్రతీతి । తిష్ఠ । శరీరైః ॥ యేషామ్ । ఈశే ॥ ౧౧ ॥ పశుపతిరితి పశు-పతిః । పశూనామ్ । చతుష్పదామితి చతుః-పదామ్ । ఉత ।చ । ద్విపదామితిద్వి-పదామ్ ॥ నిష్క్రీతఇతినిః-క్రీతః । అయమ్ । యజ్ఞియమ్ ।భాగమ్ ।ఏతు । రాయః ।పోషాః ।యజమానస్య । సన్తు ॥యే । బధ్యమానమ్। అన్వితి । బధ్యమానాః । అభ్యైక్షన్తేత్యభి-ఐక్షన్త । మనసా । చక్షుషా । చ ॥ అగ్నిః । తాన్ । అగ్రే । ప్రేతి । ముమోక్తు । దేవః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । ప్రజయేతి ప్ర-జయా । సంవిదానఇతిసమ్-విదానః ॥ యే । ఆరణ్యాః । పశవః । విశ్వరూపాఇతివిశ్వ-రూపాః । విరూపాఇతివి-రూపాః ।సన్తః ।బహుధేతిబహు-ధా ।ఏకరూపాఇత్యేక-రూపాః।వాయుః

తాన్ । అగ్నే । ప్రేతి । ముమోక్తు । దేవః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । ప్రజయేతి ప్ర-జయా । సంవిదానఇతి సమ్-విదానః ॥ ప్రముఞ్చమానాఇతి ప్ర-ముఞ్చమానాః ॥౧౨॥

భువనస్య । రేతః । గాతుమ్ । ధత్త ।యజమానాయ । దేవాః ॥ఉపాకృతమిత్యుప-ఆకృతమ్। శశమానమ్ । యత్ ।అస్థాత్ । జీవమ్ । దేవానామ్ । అపీతి । ఏతు । పాథః ॥ నానా । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । యజమానస్య । పశునా । యజ్ఞః । దేవేభిః । సహ । దేవయానఇతి దేవ-యానః ॥ జీవమ్ ।దేవానామ్ ।అపీతి ।ఏతు ।పాథః । సత్యాః ।సన్తు ।యజమానస్య । కామాః ॥ యత్ ।పశుః ।మాయుమ్ ।అకృత ।ఉరః ।వా ।పద్భిరితిపత్-భిః ।ఆహత ఇత్యా-హతే ॥ అగ్నిః । మా । తస్మాత్ । ఏనసః ।విశ్వాత్ । ముఞ్చతు ।అగంహసః ॥శమితారః । ఉపేతనేత్యుప-ఏతన ।యజ్ఞమ్ ॥ ౧౩ ॥ దేవేభిః ।ఇన్వితమ్ ॥ పాశాత్ । పశుమ్ । ప్రేతి । ముఞ్చత । బన్ధాత్ । యజ్ఞపతిమితియజ్ఞ-పతిమ్ । పరి ॥ అదితిః । పాశమ్ । ప్రేతి । ముమోక్తు । ఏతమ్ । నమః । పశుభ్యఇతిపశు-భ్యః । పశుపతయఇతిపశు-పతయే । కరోమి ॥ అరాతీయన్తమ్ । అధరమ్ । కృణోమి । యమ్ । ద్విష్మః । తస్మిన్న్ । ప్రతీతి । ముఞ్చామి । పాశమ్ ॥ త్వామ్ । ఉ । తే । దధిరే । హవ్యవాహమితి హవ్య-వాహమ్ । శృతంకర్తారమితి శృతమ్-కర్తారమ్ ।ఉత । యజ్ఞియమ్ ।చ ॥ అగ్నే । సదక్షఇతిస-దక్షః । సతనురితి స-తనుః । హి । భూత్వా ।అథ । హవ్యా । జాతవేదఇతిజాత-వేదః ।జుషస్వ। జాతవేదఇతిజాత-వేదః । వపయా । గచ్ఛ । దేవాన్ । త్వమ్ । హి । హోతా । ప్రథమః । బభూథ ॥ ఘృతేన । త్వమ్ । తనువః । వర్ధయస్వ । స్వాహా కృత మితి స్వాహా-కృతమ్ । హవిః । అదన్తు । దేవాః ॥ స్వాహా । దేవేభ్యః । దేవేభ్యః । స్వాహా ॥౧౪॥

॥ ఈశేప్రముఞ్చమానాయజ్ఞస్యాగంషోడశచ ॥౪॥

ప్రాజాపత్యా ఇతి ప్రాజా-పత్యాః । వై । పశవః । తేషామ్ । రుద్రః । అధిపతిరిత్యధి-పతిః । యత్ । ఏతాభ్యామ్ । ఉపాకరోతీత్యుప-ఆకరోతి । తాభ్యామ్ । ఏవ । ఏనమ్ । ప్రతిప్రోచ్యేతి ప్రతి-ప్రోచ్య । ఏతి । లభతే । ఆత్మనః । అనావ్రస్కాయేత్యనా-వ్రస్కాయ । ద్వాభ్యామ్ । ఉపాకరోతీత్యుప-ఆకరోతి । ద్విపాదితి ద్వి-పాత్ । యజమానః । ప్రతిష్ఠిత్యా ఇతి ప్రతి-స్థిత్యై । ఉపాకృత్యేత్యుప-ఆకృత్య । పఞ్చ । జుహోతి । పాఙ్క్తాః । పశవః । పశూన్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । మృత్యవే । వై । ఏషః । నీయతే । యత్ । పశుః । తమ్ । యత్ । అన్వారభేతేత్యను-ఆరభేత । ప్రమాయుక ఇతి ప్ర-మాయుకః । యజమానః । స్యాత్ । నానా । ప్రాణ ఇతి ప్ర-అనః । యజమానస్య । పశునా । ఇతి । ఆహ । వ్యావృత్త్యా ఇతి వి-ఆవృత్త్యై ॥ ౧౫ ॥ యత్ । పశుః । మాయుమ్ । అకృత । ఇతి । జుహోతి । శాన్త్యై । శమితారః । ఉపేతనేత్యుప-ఇతన । ఇతి । ఆహ । యథాయజురితి యథా-యజుః । ఏవ । ఏతత్ । వపాయామ్ । వై । ఆహ్రియమాణాయామిత్యా-హ్రియమాణాయామ్ । అగ్నేః । మేధః । అపేతి । క్రామతి । త్వామ్ । ఉ । తే । దధిరే । హవ్యవాహమితి హవ్య-వాహమ్ । ఇతి । వపామ్ । అభీతి । జుహోతి । అగ్నేః । ఏవ । మేధమ్ । అవేతి । రున్ధే । అథో ఇతి । శృతత్వాయేతి శృత-త్వాయ । పురస్తాత్స్వాహాకృతయ ఇతి పురస్తాత్-స్వాహాకృతయః । వై । అన్యే । దేవాః । ఉపరిష్టాత్స్వాహాకృతయ ఇత్యుపరిష్టాత్-స్వాహాకృతయః । అన్యే । స్వాహా । దేవేభ్యః । దేవేభ్యః । స్వాహా । ఇతి । అభితః । వపామ్ । జుహోతి । తాన్ । ఏవ । ఉభయాన్ । ప్రీణాతి ॥ ౧౬ ॥ వ్యావృత్త్యాఽభితోవపామ్పఞ్చ ॥ ౫ ॥

యః । వై । అయథాదేవతమిత్యయథా-దేవతమ్ । యజ్ఞమ్ । ఉపచరతీత్యుప-చరతి । ఏతి । దేవతాభ్యః । వృశ్చ్యతే । పాపీయాన్ । భవతి । యః । యథాదేవతమితి యథా-

దేవతమ్ । న । దేవతాభ్యః । ఏతి । వృశ్చ్యతే । వసీయాన్ । భవతి । ఆగ్నేయ్యా । ఋచా । ఆగ్నీధ్రమిత్యాగ్నీ-ఇధ్రమ్ । అభీతి । మృశేత్ । వైష్ణవ్యా । హవిర్ధానమితిహవిః-ధానమ్ । ఆగ్నేయ్యా । స్రుచః । వాయవ్యయా । వాయవ్యాని । ఐన్ద్రియా । సదః । యథాదేవతమితి యథా-దేవతమ్ । ఏవ । యజ్ఞమ్ । ఉపేతి । చరతి । న । దేవతాభ్యః । ఏతి । వృశ్చ్యతే । వసీయాన్ । భవతి । యునజ్మి । తే । పృథివీమ్ । జ్యోతిషా । సహ । యునజ్మి । వాయుమ్ । అన్తరిక్షేణ ॥౧౭॥ తే । సహ । యునజ్మి । వాచమ్ । సహ । సూర్యేణ । తే । యునజ్మి । తిస్రః । విపృచ ఇతి వి-పృచః । సూర్యస్య । తే ॥ అగ్నిః । దేవతా । గాయత్రీ । ఛన్దః । ఉపాగ్ంశోరిత్యుప-అగ్ంశోః । పాత్రమ్ । అసి । సోమః । దేవతా । త్రిష్టుప్ । ఛన్దః । అన్తర్యామస్యేత్యన్తః-యామస్య । పాత్రమ్ । అసి । ఇన్ద్రః । దేవతా । జగతీ । ఛన్దః । ఇన్ద్రవాయువోరితీన్ద్ర-వాయువోః । పాత్రమ్ । అసి । బృహస్పతిః । దేవతా । అనుష్టుబిత్యను-స్టుప్ । ఛన్దః । మిత్రావరుణయోరితిమిత్రా-వరుణయోః । పాత్రమ్ । అసి । అశ్వినౌ । దేవతా । పఙ్క్తిః । ఛన్దః । అశ్వినోః । పాత్రమ్ । అసి । సూర్యః । దేవతా । బృహతీ ॥ ౧౮ ॥ ఛన్దః । శుక్రస్య । పాత్రమ్ । అసి । చన్ద్రమాః । దేవతా । సతోబృహతీతిసతః-బృహతీ । ఛన్దః । మన్థినః । పాత్రమ్ । అసి । విశ్వే । దేవాః । దేవతా । ఉష్ణిహా । ఛన్దః । ఆగ్రయణస్య । పాత్రమ్ । అసి । ఇన్ద్రః । దేవతా । కకుత్ । ఛన్దః । ఉక్థానామ్ । పాత్రమ్ । అసి । పృథివీ । దేవతా । విరాడితివి-రాట్ । ఛన్దః । ధ్రువస్య । పాత్రమ్ । అసి ॥౧౯॥

॥ అన్తరిక్షేణబృహతీ త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ । । ౬ ॥

ఇష్టర్గః । వై । అధ్వర్యుః । యజమానస్య । ఇష్టర్గః । ఖలు । వై । పూర్వః । అర్ష్టుః । క్షీయతే । ఆసన్యాత్ । మా । మన్త్రాత్ । పాహి । కస్యాః । చిత్ । అభిశస్త్యా ఇత్యభి-శస్త్యాః । ఇతి । పురా ।

ప్రాతరనువాకాదితి ప్రాతః-అనువాకాత్ । జుహుయాత్ । ఆత్మనే । ఏవ । తత్ । అధ్వర్యుః । పురస్తాత్ । శర్మ । నహ్యతే । అనార్త్యై । సంవేశాయేతి సమ్-వేశాయ । త్వా । ఉపవేశాయేత్యుప-వేశాయ । త్వా । గాయత్రియాః । త్రిష్టుభః । జగత్యాః । అభిభూత్యా ఇత్యభి-భూత్యై । స్వాహా । ప్రాణాపానావితి ప్రాణ-అపానౌ । మృత్యోః । మా । పాతమ్ । ప్రాణాపానావితిప్రాణ-అపానౌ । మా । మా । హాసిష్టమ్ । దేవతాసు । వై । ఏతే । ప్రాణాపానయోరితిప్రాణ-అపానయోః ॥ ౨౦ ॥ వ్యాయచ్ఛన్త ఇతి వి-ఆయచ్ఛన్తే । యేషామ్ । సోమః । సమృచ్ఛత ఇతిసమ్-ఋచ్ఛతే । సంవేశాయేతి సమ్-వేశాయ । త్వా । ఉపవేశాయేత్యుప-వేశాయ । త్వా । ఇతి । ఆహ । ఛన్దాగ్ంసి । వై । సంవేశ ఇతిసమ్-వేశః । ఉపవేశ ఇత్యుప-వేశః । ఛన్దోభిరితి ఛన్దః-భిః । ఏవ । అస్య । ఛన్దాగ్ంసి । వృఙ్క్తే । ప్రేతివన్తీతి ప్రేతి-వన్తి । ఆజ్యాని । భవన్తి । అభిజిత్యా ఇత్యభి-జిత్యై । మరుత్వతీః । ప్రతిపద ఇతిప్రతి-పదః । విజిత్యా ఇతి వి-జిత్యై । ఉభే ఇతి । బృహద్రథన్తరే ఇతిబృహత్-రథన్తరే । భవతః । ఇయమ్ । వావ । రథన్తరమితిరథమ్-తరమ్ । అసౌ । బృహత్ । ఆభ్యామ్ । ఏవ । ఏనమ్ । అన్తః । ఏతి । అద్య । వావ । రథన్తరమితి రథమ్-తరమ్ । శ్వః । బృహత్ । అద్యాశ్వాదిత్యద్య-శ్వాత్ । ఏవ । ఏనమ్ । అన్తః । ఏతి । భూతమ్ ॥ ౨౧ ॥ వావ । రథన్తరమితిరథమ్-తరమ్ । భవిష్యత్ । బృహత్ । భూతాత్ । చ । ఏవ । ఏనమ్ । భవిష్యతః । చ । అన్తః । ఏతి । పరిమితమితిపరి-మితమ్ । వావ । రథన్తరమితి రథమ్-తరమ్ । అపరిమితమిత్యపరి-మితమ్ । బృహత్ । పరిమితాదితి పరి-మితాత్ । చ । ఏవ । ఏనమ్ । అపరిమితాదిత్యపరి- మితాత్ । చ । అన్తః । ఏతి । విశ్వామిత్రజమదగ్నీ ఇతివిశ్వామిత్ర-జమదగ్నీ । వసిష్ఠేన । అస్పర్ధేతామ్ । సః । ఏతత్ । జమదగ్నిః । విహవ్యమితివి-హవ్యమ్ । అపశ్యత్ । తేన । వై । సః । వసిష్ఠస్య ।

ఇన్ద్రియమ్ । వీర్యమ్ ।అవృఙ్క్త ।యత్ । విహవ్యమితి వి-హవ్యమ్ । శస్యతే । ఇన్ద్రియమ్ । ఏవ । తత్ । వీర్యమ్ । యజమానః । భ్రాతృవ్యస్య । వృఙ్క్తే । యస్య । భూయాగ్ంసః । యజ్ఞక్రతవఇతియజ్ఞ-క్రతవః । ఇతి । ఆహుః । సః । దేవతాః । వృఙ్క్తే । ఇతి । యది । అగ్నిష్టోమ ఇత్యగ్ని-స్తోమః ।సోమః । పరస్తాత్ । స్యాత్ । ఉక్థ్యమ్ । కుర్వీత । యది । ఉక్థ్యః । స్యాత్ । అతిరాత్రమిత్యతి-రాత్రమ్ । కుర్వీత । యజ్ఞక్రతుభిరితి యజ్ఞక్రతు-భిః । ఏవ । అస్య । దేవతాః । వృఙ్క్తే । వసీయాన్ । భవతి ॥౨౨॥

॥ ప్రాణాపానయోర్భ్రాతంవృఙ్క్తే షడ్విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౭ ॥

నిగ్రాభ్యాఇతిని-గ్రాభ్యాః । స్థ । దేవశ్రుతఇతిదేవ-శ్రుతః ।ఆయుః । మే ।తర్పయత । ప్రాణమితి ప్ర-అనమ్ । మే । తర్పయత । అపానమిత్యప-అనమ్ । మే । తర్పయత । వ్యానమితి వి-అనమ్ । మే । తర్పయత । చక్షుః । మే । తర్పయత । శ్రోత్రమ్ । మే । తర్పయత । మనః । మే । తర్పయత । వాచమ్ । మే । తర్పయత । ఆత్మానమ్ । మే । తర్పయత ।అఙ్గాని । మే । తర్పయత । ప్రజామితి ప్ర-జామ్ ।మే । తర్పయత । పశూన్ । మే । తర్పయత । గృహాన్ । మే । తర్పయత । గణాన్ । మే । తర్పయత । సర్వగణమితి సర్వ-గణమ్ । మా । తర్పయత । తర్పయత । మా ॥ ౨౩ ॥ గణాః । మే । మా । వీతి । తృషన్న్ । ఓషధయః । వై । సోమస్య । విశః । విశః । ఖలు । వై । రాజ్ఞః । ప్రదాతోరితిప్ర-దాతోః । ఈశ్వరాః । ఇన్ద్రః । సోమః । అవీవృధమ్ । వః । మనసా । సుజాతాఇతి సు-జాతాః । ఋతప్రజాతా ఇత్యృత-ప్రజాతాః । భగే । ఇత్ । వః । స్యామ ॥ ఇన్ద్రేణ । దేవీః । వీరుధః ।సంవిదానాఇతిసమ్-విదానాః ।అన్వితి ।మన్యన్తామ్ ।సవనాయ ।సోమమ్ । ఇతి । ఆహ ।ఓషధీభ్యఇత్యోషధి-భ్యః ।ఏవ ।ఏనమ్ ।స్వాయై ।విశః ।స్వాయై ।దేవతాయై । నిర్యాచ్యేతి

నిః-యాచ్య ।అభీతి । సునోతి । యః । వై । సోమస్య । అభిషూయమాణస్యేత్య భి-షూయమానస్య ॥ ౨౪ ॥ ప్రథమః । అగ్ంశుః । స్కన్దతి । సః । ఈశ్వరః । ఇన్ద్రియమ్ । వీర్యమ్ । ప్రజామితి ప్ర-జామ్ । పశూన్ । యజమానస్య । నిర్హన్తోరితి నిః-హన్తోః । తమ్ । అభీతి । మన్త్రయేత । ఏతి । మా । అస్కాన్ । సహ । ప్రజయేతిప్ర-జయా । సహ రాయః । పోషేణ । ఇన్ద్రియమ్ । మే । వీర్యమ్ । మా । నిరితి । వధీః । ఇతి । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । ఏవ ।ఏతామ్ । ఏతి । శాస్తే । ఇన్ద్రియస్య ।వీర్యస్య । ప్రజాయా ఇతిప్ర-జాయై । పశూనామ్ ।అనిర్ఘాతాయేత్యనిః-ఘాతాయ ।ద్రప్సః ।చస్కన్ద ।పృథివీమ్ ।అన్వితి । ద్యామ్ । ఇమమ్ । చ ।యోనీమ్ । అన్వితి । యః ।చ । పూర్వః ॥ తృతీయమ్ ।యోనీమ్ । అన్వితి । సఞ్చరన్తమితి సమ్-చరన్తమ్ । ద్రప్సమ్ । జుహోమి । అన్వితి । సప్త । హోత్రాః ॥౨౫॥

॥ తర్పయతమాభిషూయమాణస్యయశ్చదశచ ॥౧॥

యః । వై । దేవాన్ ।దేవయశసేనేతిదేవ-యశసేన । అర్పయతి । మనుష్యాన్ । మనుష్యయశసేనేతిమనుష్య-యశసేన । దేవయశసీతిదేవ-యశసీ । ఏవ । దేవేషు । భవతి । మనుష్యయశసీతిమనుష్య-యశసీ ।మనుష్యేషు।యాన్ ।ప్రాచీనమ్ । ఆగ్రయణాత్ గ్రహాన్ ।గృహ్ణీయాత్ ।తాన్ ।ఉపాగ్ంశ్విత్యుప-అగ్ంశు ।గృహ్ణీయాత్ ।యాన్ । ఊర్ధ్వాన్ । తాన్ । ఉపబ్దిమతఇత్యుపబ్ది-మతః ।దేవాన్ ।ఏవ ।తత్ । దేవయశసేనేతిదేవ-యశసేన । అర్పయతి ।మనుష్యాన్ ।మనుష్యయశసేనేతిమనుష్య-యశసేన । దేవయశసీతి దేవ-యశసీ ఏవ । దేవేషు ।భవతి ।మనుష్యయశసీతిమనుష్య-యశసీ । మనుష్యేషు । అగ్నిః । ప్రాతస్సవన ఇతిప్రాతః-సవనే ।పాతు ।అస్మాన్ ।వైశ్వానరః ।మహినా ।విశ్వశమ్భూరితివిశ్వ-శమ్భూః ॥ సః । నః । పావకః ।ద్రవిణమ్ ।దధాతు ॥౨౬॥ఆయుష్మన్తః । సహభక్షాఇతిసహ-భక్షాః ।

స్యామ ॥ విశ్వే । దేవాః । మరుతః । ఇన్ద్రః । అస్మాన్ । అస్మిన్న్ । ద్వితీయే । సవనే । న । జహ్యాః ॥ ఆయుష్మన్తః । ప్రియమ్ । ఏషామ్ । వదన్తః । వయమ్ । దేవానామ్ । సుమతావితిసు-మతౌ । స్యామ ॥ ఇదమ్ । తృతీయమ్ । సవనమ్ । కవీనామ్ । ఋతేన । యే । చమసమ్ । ఐరయన్త ॥ తే । సౌధన్వనాః । సువః । ఆనశానాః । స్విష్టిమితిసు-ఇష్టిమ్ । నః । అభి । వసీయః । నయన్తు ॥ ఆయతనవతీరిత్యాయతన-వతీః । వై । అన్యాః । ఆహుతయఇత్యా-హుతయః । హూయన్తే । అనాయతనాఇత్యనా-యతనాః । అన్యాః । యాః । అఘారవతీరిత్యాఘార-వతీః । తాః । ఆయతనవతీరిత్యాయతన-వతీః । యాః ॥ ౨౭ ॥ సౌమ్యాః । తాః । అనాయతనాఇత్యనా-యతనాః । ఐన్ద్రవాయవమిత్యైన్ద్ర-వాయవమ్ । ఆదాయేత్యా-దాయ । అఘారమిత్యా-ఘారమ్ । ఏతి । ఘారయేత్ । అధ్వరః । యజ్ఞః । అయమ్ । అస్తు । దేవాః । ఓషధీభ్యఇత్యోషధి-భ్యః । పశవే । నః । జనాయ । విశ్వస్మై । భూతాయ । అధ్వరః । అసి । సః । పిన్వస్వ । ఘృతవదితిఘృత-వత్ । దేవ । సోమ । ఇతి । సౌమ్యాః । ఏవ । తత్ । ఆహుతీరిత్యా-హుతీః । ఆయతనవతీరిత్యాయతన-వతీః । కరోతి । ఆయతనవానిత్యాయతన-వాన్ । భవతి । యః । ఏవమ్ । వేద । అథో ఇతి । ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-పృథివీ । ఏవ । ఘృతేన । వి । ఉనత్తి । తే ఇతి । వ్యుత్తేఇతివి-ఉత్తే । ఉపజీవనీయేఇత్యుప-జీవనీయే । భవతః । ఉపజీవనీయఇత్యుప-జీవనీయః । భవతి ॥ ౨౮ ॥ యః । ఏవమ్ । వేద । ఏషః । తే । రుద్ర । భాగః । యమ్ । నిరయాచథాఇతినిః-అయాచథాః । తమ్ । జుషస్వ । విదేః । గౌపత్యమ్ । రాయః । పోషమ్ । సువీర్యమితిసు-వీర్యమ్ । సంవత్సరీణామితిసమ్-వత్సరీణామ్ । స్వస్తిమ్ ॥ మనుః । పుత్రేభ్యః । దాయమ్ । వి । ఐత్ । అభజత్ । సః । నాభానేదిష్ఠమ్ । బ్రహ్మచర్యమితి బ్రహ్మ-చర్యమ్ । వసన్తమ్ । నిః । అభజత్ । సః । ఆ । అగచ్ఛత్ । సః । అబ్రవీత్ । కథా । మా । నిః । అభాక్ । ఇతి ।

న । త్వా । నిరితి । అభాక్షమ్ । ఇతి । అబ్రవీత్ । అఙ్గిరసః । ఇమే । సత్త్రమ్ । ఆసతే । తే ॥౨౯॥ సువర్గమితిసువః-గమ్ । లోకమ్ । న । ప్రేతి । జానన్తి । తేభ్యః । ఇదమ్ । బ్రాహ్మణమ్ । బ్రూహి । తే । సువర్గమితిసువః-గమ్ । లోకమ్ । యన్తః । యే । ఏషామ్ । పశవః । తాన్ । తే । దాస్యన్తి । ఇతి । తత్ । ఏభ్యః । అబ్రవీత్ । తే । సువర్గమితిసువః-గమ్ । లోకమ్ । యన్తః । యే । ఏషామ్ । పశవః । ఆసన్ । తాన్ । అస్మై । అదదుః । తమ్ । పశుభిరితిపశు-భిః । చరన్తమ్ । యజ్ఞవాస్తావితియజ్ఞ-వాస్తౌ । రుద్రః । ఏతి । అగచ్ఛత్ । సః । అబ్రవీత్ । మమ । వై । ఇమే । పశవః । ఇతి । అదుః । వై ॥౩౦॥ మహ్యమ్ । ఇమాన్ । ఇతి । అబ్రవీత్ । న । వై । తస్య । తే । ఈశతే । ఇతి । అబ్రవీత్ । యత్ । యజ్ఞవాస్తావితియజ్ఞ-వాస్తౌ । హీయతే । మమ । వై । తత్ । ఇతి । తస్మాత్ । యజ్ఞవాస్త్వితియజ్ఞ-వాస్తు । న । అభ్యవేత్యమిత్యభి-అవేత్యమ్ । సః । అబ్రవీత్ । యజ్ఞే । మా । ఏతి । భజ । అథ । తే । పశూన్ । న । అభీతి । మగ్గ్ంస్యే । ఇతి । తస్మై । ఏతమ్ । మన్థినః । సగ్గ్ంస్రావమితి సమ్-స్రావమ్ । అజుహోత్ । తతః । వై । తస్య । రుద్రః । పశూన్ । న । అభీతి । అమన్యత । యత్ర । ఏతమ్ । ఏవమ్ । విద్వాన్ । మన్థినః । సగ్గ్ంస్రావమితిసమ్- స్రావమ్ । జుహోతి । న । తత్ర । రుద్రః । పశూన్ । అభీతి । మన్యతే ॥౩౧॥

॥ దధాత్వాయతనవతీర్యాఉపజీవనీయోభవతితేదుర్వైయత్రైతమేకాదశచ ॥ ౯ ॥

జుష్టః । వాచః । భూయాసమ్ । జుష్టః । వాచః । పతయే । దేవి । వాక్ ॥ యత్ । వాచః । మధుమదితిమధు-మత్ । తస్మిన్ । మా । ధాః । స్వాహా । సరస్వత్యై ॥ ఋచా । స్తోమమ్ । సమితి । అర్ధయ । గాయత్రేణ । రథన్తరమితిరథమ్-తరమ్॥ బృహత్ । గాయత్రవర్తనీతి గాయత్ర-వర్తని ॥ యః । తే । ద్రప్సః । స్కన్దతి । యః । తే । అగ్ంశుః । బాహుచ్యుతఇతిబాహు-

చ్యుతః । ధిషణయోః । ఉపస్థాదిత్యుప- స్థాత్ ॥ అధ్వర్యోః । వా । పరీతి ।యః । తే । పవిత్రాత్ ।స్వాహాకృతమితిస్వాహా- కృతమ్ ।ఇన్ద్రాయ ।తమ్ ।జుహోమి ॥ యః । ద్రప్సః । అగ్ంశుః । పతితః । పృథివ్యామ్ । పరివాపాదితిపరి-వాపాత్ ॥౩౨॥ పురోడాశాత్ । కరమ్భాత్ ॥ ధానాసోమాదితిధానా-సోమాత్ । మన్థినః । ఇన్ద్ర । శుక్రాత్ । స్వాహాకృతమితి స్వాహా-కృతమ్ । ఇన్ద్రాయ । తమ్ । జుహోమి ॥ యః । తే । ద్రప్సః । మధుమానితి మధు-మాన్ ।ఇన్ద్రియావానితీన్ద్రియ-వాన్ ।స్వాహాకృతఇతిస్వాహా-కృతః । పునః । అప్యేతీత్యపి-ఏతి । దేవాన్ ॥ దివః । పృథివ్యాః ।పరీతి ।అన్తరిక్షాత్ । స్వాహాకృతమితిస్వాహా-కృతమ్ । ఇన్ద్రాయ । తమ్ । జుహోమి ॥అధ్వర్యుః ।వై ।ఋత్విజామ్ । ప్రథమః । యుజ్యతే । తేన । స్తోమః ।యోక్తవ్యః ।ఇతి ।ఆహుః ।వాక్ ।అగ్రేగాఇత్యగ్రే-గాః ।అగ్రే ।ఏతు ।ఋజుగాఇత్యృజు-గాః । దేవేభ్యః । యశః ।మయి । దధతీ ।ప్రాణానితిప్ర-అనాన్ । పశుషు । ప్రజామితి ప్ర-జామ్ । మయి ॥౩౩॥ చ । యజమానే ।చ ।ఇతి । ఆహ ।వాచమ్ । ఏవ । తత్ । యజ్ఞముఖఇతియజ్ఞ-ముఖే । యునక్తి ।వాస్తు ।వై । ఏతత్ । యజ్ఞస్య । క్రియతే । యత్ । గ్రహాన్ ।గృహీత్వా । బహిష్పవమానమితిబహిః-పవమానమ్। సర్పన్తి । పరాఞ్చః । హి । యన్తి । పరాచీభిః । స్తువతే । వైష్ణవ్యా । ఋచా ।పునః ।ఏత్యేత్యా-ఇత్య । ఉపేతి ।తిష్ఠతే । యజ్ఞః । వై ।విష్ణుః ।యజ్ఞమ్ ।ఏవ ।అకః ।విష్ణోఇతి ।త్వమ్ ।నః ।అన్తమః ।శర్మ ।యచ్ఛ । సహన్త్య ॥ ప్రేతి ।తే ।ధారాః ।మధుశ్చుతఇతిమధు-శ్చుతః ।ఉథ్సమ్ ।దుహ్రతే । అక్షితమ్ । ఇతి । ఆహ । యత్ । ఏవ ।అస్య ।శయానస్య ।ఉపశుష్యతీత్యుప-శుష్యతి । తత్ । ఏవ । అస్య । ఏతేన । ఏతి । ప్యాయయతి ॥౩౪॥

॥ పరివాపాత్ప్రజాంమయిదుహ్రతేచతుర్దశచ ॥ ౧౦ ॥

అగ్నినా । రయిమ్ । అశ్నవత్ । పోషమ్ । ఏవ । దివేదివఇతిదివే-దివే॥ యశసమ్ । వీరవత్తమమితివీరవత్-తమమ్ ॥ గోమానితిగో-మాన్ । అగ్నే । అవిమానిత్యవి-మాన్ । అశ్వీ । యజ్ఞః । నృవథ్సఖేతినృవత్-సఖా । సదమ్ । ఇత్ । అప్రమృష్యఇత్యప్ర-మృష్యః ॥ ఇడావానితీడా-వాన్ । ఏషః । అసుర ।ప్రజావానితిప్రజా-వాన్ । దీర్ఘః । రయిః । పృథుబుధ్న ఇతిపృథు-బుధ్నః । సభావానితిసభా-వాన్ ॥ ఏతి ।ప్యాయస్వ । సమితి । తే ॥ ఇహ । త్వష్టారమ్ । అగ్రియమ్ ।విశ్వరూపమితివిశ్వ-రూపమ్ । ఉపేతి । హ్వయే ॥ అస్మాకమ్ । అస్తు । కేవలః ॥ తత్ । నః । తురీపమ్ ।అధ ।పోషయిత్ను ।దేవ ।త్వష్టః ।వితి । రరాణః । స్యస్వ ॥ యతః ।వీరః ॥౨౧॥కర్మణ్యః ।సుదక్షఇతిసు- దక్షః । యుక్తగ్రావేతియుక్త-గ్రావా । జాయతే । దేవకామఇతిదేవ-కామః ॥శివః ।త్వష్టః ।ఇహ ।ఏతి ।గహి ।విభురితివి-భుః । పోషే ।ఉత ।త్మనా ॥ యజ్ఞేయజ్ఞఇతియజ్ఞే-యజ్ఞే । నః ।ఉదితి । అవ ॥పిశఙ్గరూపఇతిపిశఙ్గ-రూపః సుభరఇతిసు-భరః । వయోధాఇతివయః-ధాః ।శ్రుష్టీ । వీరః । జాయతే । దేవకామ ఇతిదేవ-కామః ॥ ప్రజామితిప్ర-జామ్ ।త్వష్టా ।వితి ।స్యతు ।నాభిమ్ । అస్మేఇతి । అథ । దేవానామ్ । అపీతి ।ఏతు ।పాథః ॥ ప్రేతి ।నః ।దేవీ ।ఏతి ।నః ।దివః ॥ పీపివాగ్ంసమ్ । సరస్వతః । స్తనమ్ । యః । విశ్వదర్శత ఇతి విశ్వ-దర్శతః ॥ ధుక్షీమహి ।ప్రజామితి ప్ర-జామ్ ।ఇషమ్ ॥౨౨॥యే । తే । సరస్వః ।ఊర్మయః । మధుమన్తఇతిమధు-మన్తః । ఘృతశ్చుతఇతి ఘృత-శ్చుతః ॥ తేషామ్ । తే । సుమ్నమ్ ।ఈమహే ॥యస్య । వ్రతమ్ । పశవః । యన్తి । సర్వే ।యస్య ।వ్రతమ్ ।ఉపతిష్ఠన్తఇత్యుప-తిష్ఠన్తే ।ఆపః ॥యస్య । వ్రతే । పుష్టిపతిరితి పుష్టి-పతిః । నివిష్టఇతిని-విష్టః । తమ్ । సరస్వన్తమ్ । అవసే । హువేమ ॥దివ్యమ్ । సుపర్ణమితి సు-పర్ణమ్ ।వయసమ్ ।బృహన్తమ్ । అపామ్ । గర్భమ్ । వృషభమ్ । ఓషధీనామ్ ॥

అభీపతః । వృష్ట్యా । తర్పయన్తమ్ । తమ్ । సరస్వన్తమ్ । అవసే । హువేమ ॥ సినీవాలి । పృథుష్టుకఇతిపృథు-స్తుకే । యా । దేవానామ్ । అసి । స్వసా ॥ జుషస్వ । హవ్యమ్ ॥౩౬॥ ఆహుతమిత్యా-హుతమ్ । ప్రజామితిప్ర-జామ్ । దేవి । దిదిడ్ఢి । నః ॥ యా । సుపాణిరితిసు-పాణిః । స్వఙ్గురిరితిసు-అఙ్గురిః । సుషూమేతిసు-సూమా । బహుసూవరీతిబహు-సూవరీ ॥ తస్యై । విశ్పత్నియై । హవిః । సినీవాల్యై । జుహోతన ॥ ఇన్ద్రమ్ । వః । విశ్వతః । పరీతి । ఇన్ద్రమ్ । నరః ॥ అసితవర్ణాఇత్యసిత-వర్ణాః । హరయః । సుపర్ణాఇతిసు-పర్ణాః । మిహః । వసానాః । దివమ్ । ఉదితి । పతన్తి ॥ తే । ఏతి । అవవృత్రన్న్ । సదనాని । కృత్వా । ఆత్ । ఇత్ । పృథివీ । ఘృతైః । వీతి । ఉద్యతే ॥ హిరణ్యకేశఇతిహిరణ్య-కేశః । రజసః । విసారఇతివి-సారే । అహిః । ధునిః । వాతః । ఇవ । ధ్రజీమాన్ ॥ శుచిభ్రాజాఇతిశుచి-భ్రాజాః । ఉషసః ॥౩౭॥ నవేదాః । యశస్వతీః । అపస్యువః । న । సత్యాః ॥ ఏతి । తే । సుపర్ణాఇతిసు-పర్ణాః । అమినన్త । ఏవైః । కృష్ణః । నోనావ । వృషభః । యది । ఇదమ్ ॥ శివాభిః । న । స్మయమానాభిః । ఏతి । అగాత్ । పతన్తి । మిహః । స్తనయన్తి । అభ్రా ॥ వాశ్రా । ఇవ । విద్యుదితివి-ద్యుత్ । మిమాతి । వత్సమ్ । న । మాతా । సిషక్తి ॥ యత్ । ఏషామ్ । వృష్టిః । అసర్జి ॥ పర్వతః । చిత్ । మహి । వృద్ధః । బిభాయ । దివః । చిత్ । సాను । రేజత । స్వనే । వః ॥ యత్ । క్రీడథ । మరుతః ॥౩౮॥ ఋష్టిమన్తఇత్యృష్టి-మన్తః । ఆపః । ఇవ । సధ్రియఞ్చః । ధవధ్వే ॥ అభీతి । క్రన్ద । స్తనయ । గర్భమ్ । ఏతి । ధాః । ఉదన్వతేత్యుదన్న్-వతా । పరీతి । దీయ । రథేన ॥ దృతిమ్ । సు । కర్ష । విషితమితివి-సితమ్ । న్యఞ్చమ్ । సమాః । భవన్తు । ఉద్వతేత్యుత్-వతా । నిపాదాఇతిని-పాదాః ॥ త్వమ్ । త్యా । చిత్ । అచ్యుతా । అగ్నే । పశుః । న । యవసే ॥ ధామ । హ । యత్ । తే । అజర । వనా । వృశ్చన్తి । శిక్వసః ॥ అగ్నే । భూరీణి । తవ । జాతవేదఇతిజాత-వేదః । దేవ । స్వధావ

ఇతిస్వధా-వః ।అమృతస్య ।ధామ॥ యాః ।చ॥౪౦॥ మాయాః ।మాయినామ్ । విశ్వ
మిన్వేతివిశ్వమ్-ఇన్వ ।త్వేఇతి ।పూర్వీః ।సన్దధురితిసమ్-దధుః ।పృష్టబన్ధోఇతిపృష్ట-బన్ధో ॥
దివః । నః । వృష్టిమ్ । మరుతః । రరీధ్వమ్ ।ప్రేతి । పిన్వత । వృష్ణః । అశ్వస్య । ధారాః ॥
అర్వాఙ్ । ఏతేన । స్తనయిత్నునా । ఏతి ।ఇహి ।అపః । నిషిఞ్చన్నితిని-సిఞ్చన్॥అసురః ।
పితా ।నః ॥పిన్వన్తి ।అపః ।మరుతః ।సుదానవఇతిసు-దానవః ।పయః । ఘృతవదితిఘృత-
వత్ ।విదథేషు ।ఆభువఇత్యా-భువః ॥అత్యమ్ ।న ।మిహే ।వీతి ।నయన్తి॥ వాజినమ్ ।
ఉత్సమ్॥ దుహన్తి । స్తనయన్తమ్॥ అక్షితమ్ ॥ఉదప్రుతఇత్యుద-ప్రుతః । మరుతః ।తాన్ ।
ఇయర్త ।వృష్టిమ్ ॥౪౧॥యే॥విశ్వే॥ మరుతః ।జునన్తి ॥ క్రోశాతి॥ గర్దా ।కన్యా ।ఇవ ।తున్నా॥
పేరుమ్ ।తుఞ్జానా ।పత్యా ।ఇవ । జాయా ॥ఘృతేన॥ ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-పృథివీ ।
మధునా ।సమితి ।ఉక్షత ।పయస్వతీః ।కృణుత॥ ఆపః । ఓషధీః ॥ఊర్జమ్ ।చ ।తత్ర ।
సుమతిమితిసు-మతిమ్ ।చ ।పిన్వథ ।యత్ర॥ నరః ।మరుతః । సిఞ్చథ । మధు॥ ఉదితి ।
ఉ । త్యమ్ ।చిత్రమ్॥ఔర్వభృగువదిత్యౌర్వభృగు-వత్ ।శుచిమ్ ।అప్నవానవదిత్యప్నవాన-
వత్॥ ఏతి ।హువే ॥ అగ్నిమ్ । సముద్రవాససమితిసముద్ర-వాససమ్ ॥ ఏతి । సవమ్ ।
సవితుః ।యథా । భగస్య ।ఇవ । భుజిమ్ ।హువే॥ అగ్నిమ్॥ సముద్రవాససమితిసముద్ర-
వాససమ్॥ హువే ।వాతస్వనమితివాత-స్వనమ్ ।కవిమ్ । పర్జన్యక్రన్ద్యమితి పర్జన్య-క్రన్ద్యమ్॥
సహః॥అగ్నిమ్ । సముద్రవాససమితిసముద్ర-వాససమ్ ॥౪౨॥

॥ వీరఇషగ్ంహవ్యముషసోమరుతశ్చవృష్టింభగస్యద్వాదశచ ॥౧౧॥

ప్రజాపతిరకామయతైషతేగాయత్రోయజ్ఞంవైప్రజాపతేర్జాయమానాఃప్రాజాపత్యాయోవా
అయథాదేవతమిష్టర్గోనిగ్రాభ్యాస్థయోవై దేవాఞ్ఛ్వోఽగ్నినార్థయిమేకాదశ ॥౧౧॥

ప్రజాపతిరకామయత ప్రజాపతేర్ధాయమానావ్యాయచ్ఛన్త్రైమహ్యామిమాన్మాయా

మాయిన్నాన్నిచత్వారిగ్ంశత్ ॥౪౨॥

॥ ప్రజాపతిరికామయత్తాగ్నిగ్ంసముద్రవాసనమ్॥

॥ హరిః ఓమ్ ॥

॥ తత్సత్ ॥

॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు ॥

తృతీయకాణ్డే ప్రథమ ప్రశ్నస్సమాప్తః